

Identificatie en registratie runderen de digitale weg op

Er wordt al enkele jaren gewerkt aan het digitaliseren en vereenvoudigen van de identificatie- en registratieprocedures van runderen. De nieuwe Europese diergezondheidsverordening die van kracht is sinds 2021 vroeg ook enkele aanpassingen aan de wetgeving en kan deze digitalisering ondersteunen. Vanaf publicatie van de nieuwe wetgeving – die voorzien is voor begin mei – kan er naast het oude papieren paspoort ook gewerkt worden met een nieuw digitaal of papieren verplaatsingsdocument. De veehouder heeft de vrije keuze of hij al dan niet volledig digitaal gaat werken; maar kan de nieuwe verplaatsingsdocumenten ook zelf afprinten of thuis opgestuurd krijgen. Klaar voor de toekomst dus, maar zijn er ook valkuilen? FAVV en DGZ, beheerders van het systeem, hebben al een eerste toelichting gegeven.

Bron: DGZ / Illustraties: Joris Snaet

Het individueel merken van een rund is niet alleen uiterst belangrijk voor de voedselveiligheid, traceerbaarheid en diergezondheid, maar ook voor het dagelijkse management. In België moet een rund al sinds 1990 wettelijk verplicht

geïdentificeerd worden met twee identieke oormerken. Het model van deze oormerken wordt opgelegd door Europese regelgeving en DGZ zorgt voor de controle hierop en de verdeling ervan. Elk kalf geboren op een Belgisch beslag moet zijn oormerken krijgen en wordt

geregistreerd in Sanitel, het Belgische registratiesysteem. Na registratie krijgt het kalf zijn identificatiedocument of runderpaspoort opgestuurd, dat het dier op alle bewegingen tijdens de rest van zijn of haar leven zal vergezellen.

Verplaatsingsdocumenten vervangen het paspoort

In het nieuwe systeem, vanaf mei, zullen geen paspoorten meer worden opgestuurd voor de kalveren. In plaats daarvan zal – bij handel – gebruikgemaakt kunnen worden van een identificatiedocument – of eerder een verplaatsingsdocument – in digitale vorm of op papier. Dit verplaatsingsdocument zal het dier vergezellen wanneer het verhandeld wordt of het beslag verlaat. De veehouder heeft de vrijblijvende keuze om volledig digitaal te gaan, zelf de documenten af te printen of de documenten te laten opsturen ►

door DGZ. In een tweede fase zullen er ook apps beschikbaar komen, zodat alle bewegingen zeer vlot geregistreerd kunnen worden. Dieren die al een runderpaspoort hebben, kunnen in de eerste fase op de vertrouwde manier verhandeld worden, met het meegeven van het paspoort. Voor buitenlandse handel is een specifiek document nodig, dat onderdeel uitmaakt van de certificatie voor export. Ook dit exportdocument kan digitaal worden aangevraagd en eventueel afgeprint. Linken met bestaande en gedigitaliseerde systemen zoals onder meer Sanitrace en Beltrace blijven bestaan.

Wat verandert er concreet?

In mei zal de dagelijkse werking niet ingrijpend veranderen. Het melden in Veeportaal van geboorte, sterfte, aankomst en vertrek blijft verplicht en zoals vanouds. Het telefonisch meldingssysteem (VRS) blijft bestaan. Ook

DGZ heeft de nieuwe systemen al uitvoerig getest, voor én met boeren.

voor het vertrek naar het slachthuis of bij een noodslachting verandert er weinig (VKI-informatie, noodslachtingsdocument en kleefetiketten blijven nodig als je gebruikmaakt van de oude paspoorten). De belangrijke data van de dieren (geboorte, afkomst, sanitair statuut ...) en van de beslagen zitten immers vast opgeslagen in Sanitel, met de hele historiek erbij. Vanaf mei zal er gemakkelijker vanuit deze database gewerkt kunnen worden. Tenzij veehouders specifiek aangeven dat ze volledig digitaal willen werken, blijft DGZ de eerste verplaatstingsdocumenten naar de veehouder opsturen (bij geboorte, aankomst).

Zelf printen of digitaal kunnen aantonen

Veehouders die liever niet wachten op de post, kunnen zelf 'digitaal' werken. Vanaf mei zal iedereen via Veeportaal de documenten die nodig zijn om een rund te verhandelen zelf kunnen printen, van zodra een dier verhandelbaar is. Het volstaat een melding te doen, waarna je automatisch een link naar het verplaatsingsdocument doorgestuurd krijgt. Zodra je in de Saniteldatabank hebt aangegeven dat een dier vertrokken is of zal vertrekken naar een

bepaalde overnemer, kan ook die overnemer de verplaatsings- en identificatiedocumenten afdrukken of verwerken. Idem voor handelaarsstallen, markten en verzamelcentra ... De veehouder hoeft de nieuwe identificatie/verplaatsingsdocumenten van een rund op zijn beslag niet meer op papier bij te houden. In een eerste fase verwachten FAVV en DGZ dat er nog veel documenten zullen worden afgedrukt. In een tweede fase, later dit jaar en wanneer de gebruiksvriendelijke apps beschikbaar zijn, zullen er meer veehouders en handelaars volledig digitaal gaan.

Immobiliteitsperiode: sanitaire garanties

Nieuw in Sanitel vanaf het nieuwe KB zijn de handelsstatus en immobiliteit van een rund. Dit houdt in dat elk rund dat toegevoegd wordt aan een beslag (geboorte of aanvoer) eerst standaard de status 'geïmmobiliseerd' krijgt. Een pasgeboren kalf kan ten vroegste 7 dagen na melding van de geboorte zijn eerste identificatie/verplaatsingsdocumenten krijgen, zodat er nog de nodige tijd is om eventuele correcties door te voeren. Ook moet deze immobiliteitsperiode ervoor zorgen dat kalveren oud

genoeg zijn en weerbaarder zijn voor ziekten voor ze mogen vertrekken. Daardoor zou bijvoorbeeld in de kalvermesterij minder antibiotica moeten worden ingezet. De immobiliteitsperiode van nuchtere kalveren kan nog verlengd worden in de wetgeving. Ook bij aangekochte runderen is er een immobiliteitsperiode totdat alle verplichte aankooponderzoeken en een gezondheidscheck zijn uitgevoerd. Tijdens deze periode moet het dier nog in afzondering van het beslag gehouden worden en kan het dier eveneens niet verhandeld worden. Op de verplaatsingsdocumenten zal ook informatie over het sanitair statuut van het dier staan. Een kanttekening daarbij is dat deze informatie altijd kan wijzigen. Daarom is het altijd aangeraden om dit digitaal in Veeportaal of via de sms-dienst te checken. Het FAVV heeft al enige tijd zijn Sanitel Consult-app (Android/iPhone) en deze is bovendien uitgebreid. Daar kan ook zeer eenvoudig de laatste sanitaire status worden

gecheckt. DGZ blijft ook ter beschikking staan van de veehouder in al deze taken en gewijzigde wetgeving.

Belang van het register neemt toe

Je bedrijfsregister wordt vanaf het nieuwe KB het belangrijkste document. Je kan dat digitaal of op papier bijhouden. In het register moeten alle runderen genoteerd staan. Het moet binnen de zeven dagen bijgewerkt zijn met alle geboortes, sterftes, vertrekken en aankomsten. Ook voor beslagen die geen papieren register meer bijhouden zijn alle meldingstermijnen gelijkgesteld op zeven dagen. Je register kan nog tot drie jaar terug opgevraagd worden. Aangezien je register hét centrale document op je bedrijf wordt, is het van nog groter belang om minstens jaarlijks alle aanwezige dieren af te toetsen met dit register. Het grote voordeel hiervan is dat je op die manier zelf eventuele vergissingen tijdig opspoor. ■

Infovergaderingen

Nu we naar een steeds betere gezondheidsstatus van de Belgische veestapel gaan, en onder meer bijna vrij zijn van IBR en BVD, wordt traceerbaarheid zeer belangrijk. Het risico op insleep blijft groot, en elke aanvoer van dieren moet weloverwogen zijn. Vergelijk het met de Covid-certificaten en -apps op de smartphone. Veehouders die dit wensen, kunnen als vanouds verder werken op papier. De opstart van het digitale opvolgingsysteem zal waarschijnlijk in het begin moeizaam verlopen. Alle begin is moeilijk. DGZ heeft de nieuwe systemen al uitvoerig getest, voor én met boeren. Om iedereen verder wegwijs te maken in dit nieuwe KB en de praktische toepassing ervan, organiseert DGZ enkele webinars:

- Nieuw KB I&R voor rundveehouders: maandag 4 april om 20 uur;
- Nieuw KB I&R voor vleeskalverhouders: woensdag 6 april om 20 uur;
- Nieuw KB I&R voor handelaars en vervoerders: woensdag 20 april om 20 uur.

Je kan inschrijven via www.dgz.be/inschrijving-webinar-ir-rund. Geef aan welke sessie(s) je wil volgen. Deze webinars worden ook opgenomen en nadien ter beschikking gesteld.

Els Goossens

adviseur Diergeneeskunde, Studiedienst
els.goossens@boerenbond.be

Sector zelf vragende partij voor digitalisering

De runderpaspoorten hebben zeker hun nut bewezen en zijn zeer waardevol in de traceerbaarheid en de voedselveiligheid. Uit bioveiligheidsoverwegingen moet de aanvoer van nieuwe dieren in een beslag zo veel mogelijk vermeden worden. Anderzijds moet er zo veel mogelijk geweten zijn over de sanitaire situatie en de geschiedenis van de dieren die aangevoerd worden. De nieuwe digitale opvolging zal tijdswinst opleveren en die kennis beter beschikbaar maken. Ook vervoerders, handelaars, markten en andere tussenpersonen worden nauwer betrokken bij de traceerbaarheid, met behulp van gebruiksvriendelijke apps. De digitalisering van de runderpaspoorten is een opportuniteit en is de weg vooruit. Het zal misschien weer even wennen zijn, maar op termijn komt het de voedselveiligheid en gezondheid van de veestapel zeker ten goede, richting een toekomstbestendige veehouderij.

De digitalisering van de runderpaspoorten is een opportuniteit en is de weg vooruit.